

4 - Korvaus

Miten uhri voi hakea vahingonkorvausta rikosentekijältä? (esim. esittämällä vaateen rikosoikeudenkäynnissä, nostamalla erillisen vahingonkorvauskanteen tai panemalla vireille liitännäismenettelyn)

Uhri voi nostaa rikosoikeudellisessa menettelyssä syytettyä vastaan siviilikanteen rikoksesta aiheutuneen vahingon perusteella. Uhrin on esitettävä tällainen vahingonkorvauskanne 10 päivän kuluessa siitä kun hän on tutustunut rikostutkinta-aineistoon. Määräajan pidentämistä voi hakea syyttäjältä.

Tuomioistuin on määrännyt rikosentekijän maksamaan uhrille vahingonkorvausta. Miten uhri voi varmistaa, että rikosentekijä maksaa korvauksen?

Jos rikoksesta tuomittu ei ole maksanut päätöksessä määrättyä korvausta, uhrilla on oikeus ottaa yhteys haastemieheen, joka toteuttaa täytäntöönpanomenettelyn.

Jos rikosentekijä ei maksa korvausta, voiko valtio maksaa uhrille etumaksua tämän sijasta? Millä ehdoin?

Valtio ei maksa vahingonkorvausta rikosentekijän sijasta.

Onko uhrilla oikeus saada korvausta valtiolta?

Rikoksen uhrina kuolleen henkilön omainen tai väkivaltarikoksen uhri, joka on saanut rikoksen vuoksi yli neljä kuukautta kestävästä terveyshaitasta, voi hakea korvausta valtiolta seuraavista kustannuksista:

1. työkyvyttömyydestä tai työkyvyn alenemisesta aiheutuva vahinko;
2. uhrin henkilövahinkoon liittyvät kustannukset;
3. uhrin kuolemasta aiheutuva vahinko;
4. silmälaseille, hammasproteeseille, piilolinssille ja muille vastaaville apuvälineille tai vaatteille aiheutunut vahinko;
5. uhrin hautauskustannukset.

Korvauksen saaminen edellyttää, että poliisille on tehty rikosilmoitus 15 päivän kuluessa rikoksen tapahtumisesta tai siitä, kun rikoksesta ilmoittaminen oli uhrin kannalta mahdollista.

Korvaushakemus tulee esittää sosiaalivakuutuslaitokselle kolmen vuoden kuluessa rikoksen tapahtumisesta tai uhrin kuolinpäivästä, pois lukien seuraavat tapaukset:

1. uhrin huollettava sai tietää uhrin kuolemasta yli vuosi kuolinpäivän jälkeen ja hakemus on jätetty kolmen vuoden kuluessa siitä, kun hakija sai tiedon uhrin kuolemasta;
2. korvauksen hakijan terveyshaitta kesti yli vuoden eikä hakija voinut jättää hakemusta määräajassa terveydentilansa vuoksi ja hakemus on jätetty kolmen vuoden kuluessa terveydentilan kohenemisesta.
3. korvausta haetaan alaikäiseen kohdistuneen seksuaalirikoksen johdosta ja hakemus on jätetty kolmen vuoden kuluessa uhrin täysi-ikäistymisestä, jos rikosoikeudenkäynnin peruste ei tullut ilmi ennen uhrin täysi-ikäistymistä.

Onko uhrilla oikeus saada korvausta, jos rikoksentekijää ei tuomita?

Rikoksen uhri voi hakea valtiolta korvausta myös silloin kun rikoksentekijää ei pystytä oikeudenkäynnissä tunnistamaan.

Jos rikoksesta syytetty henkilö vapautetaan syytteestä, mutta uhri katsoo tämän aiheuttaneen hänelle vahinkoa, hän voi nostaa siviilikanteen.

Onko mahdollista saada etumaksua sillä aikaa kun korvaushakemusta käsitellään?

Päätöstä väkivallan uhreille maksettavasta valtion korvauksesta lykätään, kunnes kärjäoikeus tekee päätöksensä, jos

1. hakijan oikeus saada korvausta rikoksesta aiheutuneesta vahingosta vastuussa olevalta henkilöltä on epäselvä tai
2. on ilmeistä, että rikoksesta aiheutuneesta vahingosta vastuussa oleva henkilö suostuu ja kykenee korvaamaan vahingon.

Jos korvauspäätöstä lykätään, sosiaalivakuutuslaitos voi maksaa korvauksen hakijalle tämän pyynnöstä etumaksua, jos oikeus korvaukseen on ilmeinen ja hakijan taloudellinen tilanne on vaikea.

■ Päivitetty viimeksi: 03/07/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.